

Útlendskur fótbóltur

Ljóta andlitið hjá doping

Avdúkingin hjá týska landsliðsmanninum í fótbólti Tony Schumacher, um at það eisini í fótbólti — og enná í týsku bundesligaini — finst doping av spælurum, er vordíð avvíst við forargils.

Men nú fær Toni Schumacher stuðul frá fótbóltsveteraninum Paul Breitner, sum hevur spælt 48 landsdystir fyri Týskland, og sum til 1983 var liðskipari hjá FC Bayern München.

— Trupulleikin doping er nú eina ferð tema fyri allar í bundesligaini, sigur hann. — Antin taka teir professionellu dopingar-evni, ella merkja teir tað hjá mótspælurum. Öll eru greið yvir tað.

— Tað verður tosað nógv í bundesligaini. Fyrst og fremst í byrjanini av kappingarárinum verður tosað nógv millum leikararnar, serliga teir nýggju. Hvussu nógv verður nýtt av doping í teirra gamla felag og hvussu nógv verður hildið sum rimiligt í tí nýggja felagnum.

— Tað er heilt burturvið at fasthalda, at doping ikki fer fram. «Stimulerandi» evni í fótbólti eru eins vanlig og í øðrum ítróttargreinum.

Tað, at spurningurin um doping vekur so stóran áhuga, er tí at almenningurin ikki er fyrrrekaður upp á eitt tilíkt tema. Hovdu vit fyrr verið eitt sindur meira opin og reiðilíg, høvdu vit ikki handa trupulleikan nú, sigur Paul Breitner í eini samrøðu við Der Spiegel.

Maradona kannaður triggjar ferðir

Paul Breitner visir til nakrar «yvirraskandi» vesturtýskar fótbóltsiggar, sum kunnu vera ávirkandi av at spælarnir eru «dopaðir», men eisini í italienskum fótbólti er tilíkt fyríkomíð.

Í 1964 gjerdi fótbóltsfelagið Bologne nógv bílsin við at vinna Torino við 4-1, sum er sera nógv í italienskum fótbólti. Fimm spælarnar frá Bologne vórðu óvantað kannaðir fyri doping. Allir høvdu tikið «stimulerandi» evni og vórðu úti-hýstir.

Nú ger ítalska fótbóltsamgongan regluligar dopingkanningar. Altjóða fótbóltsamgongan FIFA innførdi tvey ár seinni, sum tann fyrsta altjóða ítróttasamgongan, dopingroyndir og hevur higartil avdúkað triggjar syndarar.

— Í Mexico í 1986 kostaðu dopingkanningarnar tvær miljónir frankar, sigur sveitsiski FIFA-skrivarin, Guido Tognoni. — Diego Maradona varð kannaður triggjar ferðir, men hann kom ígjøgnum royndina hvarja ferð.

100 súkkklarar deyðir

Doping er ein gamal trupulleiki. Longu fyri 100 árum síðani góvu teir undir kappriðing sínum egnu hestum stimbrandi evni og hestunum hjá mótstøðumonnunum sovi-evni.

Venjarin hjá maratonolympiadu-vinnaranum Thomas Hick loyprisaði í 1904 strýknin við eggjahvita og cognac sum «sigurs-resept», ið ikki kundi svíkja.

Fyrsta deyðsoffrið fyri doping var Bretin Linton, sum í 1886, ella fyri gott 100 árum síðani, doyði undir eini kappsúkkling í Fraklandi. Hann datt av súkklini.

Serkonir halda í dag, at einir 100 súkkklarar eru deyðir orsakað av einari skjótari sproytu ella tí teir rópa «dynamit».

Ikki fyrr enn Bretin Tom Simpson í 1967 datt deyður av súkklini orsakað doping undir Tour de France við Mont Ventoux, byrjaði UCI at gera dopingkanningar.

— Súkkliítrótturin er ein stóur narko-marknaður, klagði fyrrverandi OL-vinnarin Daniel Morelon í 1986. Tour-læknin dr. Dumas kallaði eisini tann fleiri ferðir avdúkaða týskaran Rudi Altig fyri «eitt rullandi apotek».

Altjóða olympiska nevndin IOC gjerdi fyrstu ferð royndir við ítróttar-fólk í frælsu ítrótti í 1972 og avdúkaði beinanvegin 7 syndarar, sum orsakað av amfetamin vildu verið skjótari, hægri og sterkari. — Amfetamin hava vit sligið aftur við heppi, sigur Manfred

Donike professari, sum er tann doping-kannarin, ið hevur havt mest heppi.

Millum teirra, ið kappast í frælsu ítrótti og kannararnar er komin stór kapping. Ítróttarfólkini tóku anabolika, sum gjørdi voddarnar sterkari, men neyvan kundi hetta avdúkað, áðrenn ítróttar-fólkini slúktu evni við mannligum kynshormonum testoterón, sum styrkir voddarnar og sum í longri tíð ikki kundi uppdagast av vísindafólki. Síðani kom tað saman við kofein á dopingarlistan.

Róligir skjóttarar

Skjóttarar nýttu «puls-dempandi» betablokkar inní «urin-royndir» avdúkaðu tað. Undir HB í nýmótans fimm-kampi uppdagaði Manfred Donike eitt «erstátnings-narkotika». Evni við Hydroxysmørsýru høvdu gjørt puls og nervar róligari undir skjótingini. 15 fimm-kamp iðkarar vórðu avdúkaðir, harímillum tann sovjettski Anatolij Starosin.

Kubanskir boksarar nýttu pinuminkandi evni ímóti sløgnum frá mótstøðumonnunum.

Ímeðan «manipulera» fólk, ið iðka frælsan ítrótt, við somatotropin, eitt vakstrarhormon, sum fyribils er eins ringt at avdúka sum blóddoping, sum gevur størri «úthaldinheir».

Amerikansku súkkklararnir reypaðu í 1984 av at teir, takkað verið blóddoping, vunu gullmerki í Olympisku leikunum.

Av teimum 285 finsku

luttakarunum á summarolympiaduni frá 1976 til 1984 visti tað seg at 71 vóru dopaðir.

Undir teimum pan-amerikansku leikunum í 1983 í Carracas vórðu 19 atletikfólk avdúkað. 13 amerikansk ítróttafólk fóru heim áðrenn kappingina, tá tey frættu um kanningina.

At doping er heilsuskaðiligt er ávíst, m.a. við at anabolika-yvirdosis visir seg at vera krabbameinsfráskallandi. Wiener-dopingserfrøðingurin, Ludwig Prokop, professari, hevur upplýst, at hann kennir 70 doping-deyðsoffur, men at talið er nógv størri.

Fyri at minka um misnýtluna heldur sveitsarin Tognoni, at ein eigur at innføra kanning umframt meldingar.

Men tann bretska amatørítróttarsamgongan hevur eisini innført, at ikki fráboðað kanning eisini verður gjørd.

Tað sama hevur altjóða rógvisamgongan gjørt. Rógvarar frá Sovjet og Eysturtýsklandi halda seg tó uttanfyri.

Hvussu ikki-frásagdar dopingroyndir hava roynst, visti seg í 1986 í Belgia, sum annars er einst landið, ið hevur viðtikið eina antidopinglóg.

Tann medisinska deildin hjá belgisku kriminal-løgregluni avdúkaði undir óvantaðum vitjanum 8 ítróttar-fólk. Trý av teimum vóru professionellir fótbólts-spælarnar í FC Beringen.

(Frítt eftir Aktuelt og Der Spiegel - sj)

Harald Schumacher

HONDA

lak&rust

garanti

-findes ikke bedre

Lýsið í **sosíalínum**